

Barcelona, 27/03/2012

PERSPECTIVES ECONÒMIQUES A EUROPA DESPRÉS DE 10 ANYS DE L'EURO

Xavier Vives, Director del Centre Sector Públic-Sector Privat (IESE) i Coautor de l'Informe CESifo

Andreu Mas-Colell, Conseller d'Economia i Coneixement del Govern de Catalunya

27 març 2012

Xavier Vives va iniciar la seva intervenció fent una panoràmica dels temes abordats en la present edició de l'Informe CESifo: un de recurrent –una visió general de la macroeconomia europea–, i quatre d'específics de la seva darrera entrega (el problema de la balança de pagaments a Europa, la regulació bancària, els casos de Suècia i Hongria i algunes consideracions sobre com posar preu al CO₂).

Tot seguit, va voler ampliar el primer d'aquests temes d'estudi, relatiu a la situació econòmica que travessa Europa, afirmant, en primer lloc, que tot i que el nostre continent ja ha començat a recuperar posicions en termes comercials, de producció industrial i fins i tot d'expectatives envers el futur, ho està fent a ritmes més moderats que Estats Units o que els anomenats països emergents. Les perspectives de creixement d'Europa per a 2012 són, de fet, negatives, i quan desagreguem aquesta dada per països comencem a veure el moll de l'os: els països amb tipus de canvi flexibles mostren un comportament molt millor als integrats a la zona euro.

Entrant en el segon tema abordat enguany a l'Informe CESifo, el de la balança de pagaments a Europa, cal preguntar-se com pot tenir problemes d'aquest ordre una unió monetària quan a d'altres agregacions similars, com ara els Estats Units, aquests resulten ben bé impossibles. Per a Vives, la clau d'aquesta contradicció aparent és que, en essència, la zona euro és avui una ficció.

Així ho acredita, per exemple, l'anàlisi del creixement del PIB als països de l'Eurozona, que delimita tres grups diferenciats: el dels qui creixen a bon ritme (Alemanya, Holanda, Àustria, Finlàndia o Luxemburg); els que ho fan a ritmes més discrets (Itàlia, Espanya o Bèlgica); i, per últim, els que es troben a la cua del creixement (bàsicament, Portugal, Grècia i Irlanda). L'evolució de l'atur presenta un patró idèntic: el primer grup el retalla mes rere mes, mentre que el segon i el tercer l'amplien, novament, a dues velocitats.

Aquestes dades revelen que a Europa es donen desequilibris creixents, afavorits per una infravaloració del risc en el moment de la introducció de la moneda única, i que tenen el seu reflex més cruel en l'evolució del diferencial d'interès entre els bons governamentals dels països que van assumir-la.

Per a Vives, en aquesta Europa a tres velocitats, les balances de pagament presenten notables divergències: les dels països virtuoses presenten superàvit, mentre que els perifèrics, com ara Espanya, es troben instal·lats en posicions de dèficit. El comportament és similar si analitzem les posicions netes de deute privat i públic en relació al PIB o els preus: una deriva que, en darrera instància, provoca greus pèrdues de competitivitat en els Estats més afeblits per la crisi.

Però, què han fet els governs per fer front a aquesta situació? Segons Vives, transposar el risc dels balanços bancaris en risc sobirà, sense haver aconseguit, pel camí, injectar liquiditat en el sistema. En efecte, una part considerable de la liquiditat aportada als sistema financer des dels bancs centrals ha estat retornada perquè les entitats no sabien què fer-ne, un extrem que el ponent va titllar de molt preocupant.

Si centrem l'anàlisi en l'euro, a aquestes alçades podem afirmar que la moneda europea es troba en una situació en què el risc país no té un reflex en el tipus de canvi, i on, per tant, l'euro s'ha mantingut notablement per sobre de la seva paritat de compra equivalent –o, dit d'una altra manera, s'ha sobrevalorat–. Segons Vives, a Alemanya potser li convé aquest context, però no pas al conjunt de la Unió.

I és que, en absència del recurs de la devaluació, els països amb balances de pagaments més deficitàries han hagut de recórrer a crèdits provinents del nord d'Europa, un flux que afegit als fons d'ajuda europeus i als del FMI fa legítim preguntar-se quan li ha de costar a Alemanya una hipotètic *default*. El ponent va xifrar aquesta hipotètica factura en 600.000 milions, una xifra esgarrifosa que explica, en gran mesura, les reticències d'alguns països a signar determinats xecs.

Per a Vives, la solució a aquest problema passa indefectiblement perquè la perifèria d'Europa guanyi competitivitat, requisit *sine qua non* per anar escurçant els dèficits de les balances de pagaments.

El ponent va referir, tot seguit, el que en la seva opinió constitueix actualment un altre dels problemes d'Europa: la manca de credibilitat dels seus polítics, que va voler copsar fent memòria de la unanimitat dels bons presagis envers Grècia del Fons Monetari Internacional o del Banc Central Europeu, encara no fa un any. En paral·lel, també ha aflorat un recel del centre d'Europa cap a la seva perifèria, en virtut del qual el primer s'ha mostrat reticent a ajudar a la segona per tenir la sensació de què aquestes ajudes desincentivarien les reformes necessàries per créixer sobre fonaments sòlids. Esmenar aquesta manca de confiança és, per tant, tan imperatiu com reforçar l'estabilitat fiscal i financera de la Unió o resoldre el problema de la competitivitat dels perifèrics.

Vives també va instar a una reforma de les institucions europees i a una integració fiscal a la Unió, i va considerar els eurobons construccions molt complicades i poc pràctiques, per bé que avui resulta inajornable una fórmula per col·lectivitzar el risc europeu.

A continuació, va referir-se breument a alguns dels altres temes abordats enguany per l'Informe CESifo.

En primer lloc va parlar de l'anomenat model suec, amb governs locals que han tendit cap a la consolidació fiscal i han afavorit un creixement en clau nacional tant del PIB, com de les exportacions. Les mesures que han permès aquest desenllaç positiu han estat, entre altres, la creació d'una cultura de la transparència fiscal mitjançant el concurs d'agències totalment independents, un objectiu de superàvit pressupostari no escrit – però subscrit pels governs locals i afavorit, per exemple, per una reforma del sistema de pensions–, i, per últim, la gestació d'un sistema de monitors, com ara el *Fiscal Policy Council*, que mesuren el cicle, el dèficit estructural i controlen el grau de compliment dels compromisos assumits pel govern.

De l'altra banda de la balança, Vives no va voler estendre's però, va considerar paradigmàtic el cas d'Hongria, que compta també amb un capítol propi al darrer Informe CESifo i que demostra que la consolidació fiscal no és útil en si mateixa si no l'acompanya una intensa tasca reformista.

Per la seva banda, **Andreu Mas-Colell** va voler recuperar cinc punts de la intervenció del professor Vives per fer-ne palès el seu encert o apuntar-ne determinats matisos. En primer lloc, va subscriure el desconcert del seu company de taula en revisar l'evolució dels tipus d'interès dels bons sobirans a deu anys dels diferents Estats europeus, afirmant de manera taxativa que no haver-ne previst la seva deriva és una equivocació col·lectiva preocupant. En segon, no va coincidir amb Vives sobre la suposada incapacitat del Banc Central Europeu d'injectar liquiditat en el sistema financer, considerant, en canvi, molt reeixides les actuacions en aquest capítol del BCE per unitats territorials, com ara Catalunya, que en virtut de les mateixes ha tingut accés a uns determinats recursos. Sobre les reticències d'Alemanya a subscriure determinades ajudes per la gravíssima *liability* que està assumint, Mas-Colell va dubtar del poder coercitiu d'unes pèrdues potencials de 600.000 milions d'euros. En quart lloc, va interpel·lar Vives sobre si en algun moment de la seva intervenció havia flirtejat amb la conveniència d'una sortida d'Espanya de l'euro, i, per últim, va voler relativitzar el valor real del model suec considerant que, més enllà de les mesures empreses pel país nòrdic, la seva situació s'ha vist afavorida en gran mesura per la seva no pertinença a l'euro. No per això va voler deixar de trencar una llança en favor de les anomenades *arm's-length agencies*, de clara inspiració sueca, per bé que va considerar improbable la seva creació a Espanya.

Per al·lusions, Xavier Vives va voler replicar breument les paraules del Conseller Mas-Colell, considerant que la inconsciència envers el biaix dels tipus d'interès dels bons sobirans es va deure, en part, a una certa irracionalitat col·lectiva, però també a una expectativa equivocada de salvació, matisant la seva crítica a l'acció del BCE –que efectivament va traslladar una certa liquiditat al sistema, per bé que no tota la disponible–, i desmentint la seva adhesió a una hipotètica sortida de l'euro, que va descartar de ple.

Barcelona, dimarts 27 de març de 2012

La ratio

JOSEP-MARIA
Ureta

Regulador

Miércoles, 28 de marzo del 2012

JOSEP-MARIA URETA

El profesor **Xavier Vives** (IESE) es uno de los ocho economistas europeos -distintas escuelas y nacionalidades- que elaboran cada año uno de los informes más completos sobre el estado de la economía mundial y europea, conocido como CESifo. Ayer se presentó en el Cercle de Economía, con una advertencia previa del profesor **Vives**, que ya es todo un reconocimiento: desde que se acabó el texto hasta su presentación ya hay muchas novedades. Pero ninguna anula la esencia del informe: la crisis que sacude al euro no pone en duda su viabilidad, solo exige evitar que se repitan dos errores. Uno, el desequilibrio en las balanzas de capitales en la zona euro, con el fuerte desequilibrio Norte-Sur. Y dos, algo aun más novedoso por su calidad de análisis: ha fallado la relación de los bancos centrales con el BCE. Los llamados *sabios* del CESifo introducen aquí un concepto, la regulación bancaria, que recupera todo el sentido de la palabra: «Fortalecer el sistema financiero sin frenar su desarrollo». Otro aspecto del informe parece destinado a los escépticos de la economía política: cómo estaban, hace 10 años, dos países tan distintos como Suecia y Hungría y cómo están hoy. Los primeros han superado una crisis fiscal, los segundos la sufren por ineptitud.

<http://www.elperiodico.com/es/noticias/economia/regulador-1595970>

DEUTE PÚBLIC

El Govern amplia l'emissió de bons a 2.150 milions

L'executiu espanyol treballa per unificar el deute i crear els 'hisgabons' durant el segon semestre

La bona resposta dels minoristes ha portat el Govern a ampliar fins als 2.150 milions d'euros l'emissió de bons. En paral·lel, l'executiu espanyol treballa per unificar el deute espanyol i crear els hisgabons.

ARA

BARCELONA. L'emissió de bons de la Generalitat augmenta en 150 milions d'euros respecte als 2.000 milions inicialment anunciats, segons van confirmar ahir fonts financeres. A més a més, s'ampliarà un dia la data de venciment, que serà dimecres que ve, 25 d'abril.

Les 14 entitats financeres que participen en l'emissió ja han col·locat prop del 90% dels bons a un i dos anys amb rendibilitats del 4,5% i del 5%, respectivament. Tot i que el ritme de col·locació va començar amb més lentitud que en altres ocasions, amb el handicap de les festes de Setmana Santa pel mig, fonts del Govern van assegurar que la quarta col·locació de deute està ben encarrilada. Per primer cop, el pagament en aquesta emissió es farà trimestralment.

Les entitats participants són CatalunyaBanc, Banc Sabadell, Barclays, Caixa d'Enginyers, Deutsche

Bank, BBVA, UnnimBanc, GVC Gaesco Valores, Cajamar, Ibercaja Banc, Caixa Ontinyent, Caja 3 i PrivatBank.

Venciments del deute

El govern espanyol, per la seva banda, va dir ahir que espera tenir en marxa els *hisgabons* –títols comuns per emetre deute de totes les administracions espanyoles– durant la segona meitat d'aquest any.

El secretari d'estat d'Economia i Suport a l'Empresa, Fernando Jiménez Latorre, va assegurar ahir en declaracions als mitjans del Congrés que els *hisgabons* han d'estar

llestos aviat perquè durant el segon semestre Espanya s'enfronta a "importants" venciments del deute. No obstant, el govern encara treballa en la fórmula per harmonitzar el deute de les comunitats autònomes i els ajuntaments sota un sol títol per acudir als mercats a buscar finançament.

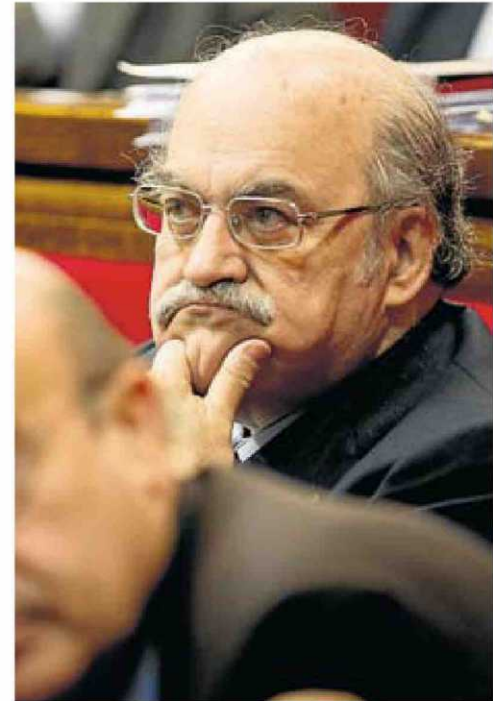
El mecanisme, va explicar Laborde, ha de permetre unificar les emissions de les diferents administracions públiques per evitar que les comunitats autònomes o bé els ajuntaments hagin de pagar més al Tresor públic per col·locar el seu deute. —

Socialitzar el deute europeu com a solució

"Socialitzar el deute no és la solució", va indicar ahir Xavier Vives, director acadèmic de l'Iese Business School, en referència als eurobans durant la presentació de l'informe CESifo sobre l'economia europea 2012.

Vives va fer la següent comparació: "És la mateixa situació que si juntem empreses amb beneficis i amb pèrdues. Les primeres es queixarien". En la mateixa línia

que Angela Merkel –que es manté inflexible en aquesta qüestió– l'informe apunta que aquesta no és una bona alternativa i que els països de la perifèria d'Europa han de mostrar senyals de confiança envers els països que estan ajudant. "No hi ha solucions fàcils sinó compromisos difícils", va explicar Vives: "S'han de mantenir els incentius de reforma en els països que les necessiten".

El conseller d'Economia, Andreu Mas-Colell, és partidari dels *hisgabons*. PERE TORDERA

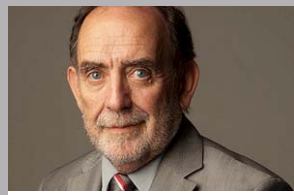
DOMINICAL APRESTO

El transatlántico en la piscina

La principal compensación a la caída de ingresos ha sido la reducción de sueldos y actividad de los funcionarios. Queda por fijar el futuro del colectivo.

El principio de flexibilidad en el sector público se generaliza en la OCDE

Domingo, 1 de abril del 2012

Josep-Maria Ureta Periodista

El Govern aprobó el pasado martes nuevos recortes en salarios y jornada laboral de los empleados públicos, en una estrategia que confunde el ajuste presupuestario con la de reforma de la función pública. Más de lo mismo en un contexto que, cada vez más, se entiende como irreversible en un proceso de crisis global que partió del sector financiero privado hasta contaminar al sector público y su hacienda.

Xavier Vives y, detrás, el 'conseller' Mas-Colell, el pasado martes. CARLOS MONTAÑÉS

Manifestación de funcionarios ante el Parlament de Catalunya, en diciembre del 2011. ARCHIVO / JULIO CARBÓ

Manifestación de funcionarios ante el Parlament de Catalunya, en diciembre del 2011. ARCHIVO / JULIO CARBÓ

Los ajustes en el sector público, ¿son cíclicos o estructurales? Si se contempla solo como la réplica a la caída de ingresos (impuestos) y aumento de gastos (prestaciones sociales) estaríamos ante una característica más de ajuste del ciclo económico. Pero si se contempla desde el largo plazo, la redefinición de la función pública va a ser estructural, aunque haya empezado mal. Lo advierte el profesor **Koldo Echebarría**, del Banco Interamericano de Desarrollo, en *Nota d'Economia* (edición número 99): en toda la OCDE «aflora la necesidad de revisar el papel del Estado, su dimensión fiscal y los mecanismos de asignación y gestión del gasto público». La exigencia de los prestamistas - entre ellos, los países emergentes- sobre la deuda pública de los países ha venido para quedarse.

No puede inferirse de ello que el ajuste, entendido como rebaja de sueldos y supresión de servicios, sea la fórmula acertada. Lo que **Echebarría** describe como «reducción del espacio fiscal» es una constante: el gasto recurrente es cada vez mayor y para nuevas acciones políticas se requieren o más crecimiento, o más impuestos, o más endeudamiento. Los tres están hoy muy acotados. Ahora bien, las medidas de choque actuales también están en el catálogo de lo desaconsejado, por incompletas y distorsionadoras. «No hay que deshacer, sino rehacer», remata **Echebarría**.

Reformar el sector público es tan titánico como mover un transatlántico en una piscina, en acertada descripción del profesor de Derecho Administrativo (UB) **Joan Mauri**. Operación lenta, pero no imposible.

Para empezar, habría que asumir que no se puede seguir trasladando al sector público los mismos esquemas de negociación laboral que valen para el sector privado, que tiene sus propios elementos correctores. Rehacer la imagen del sector público empieza por ahí. La fragmentación del servicio y sus diferencias según capacidad de negociación (bomberos, celadores, mossos, TMB, TV-3...) han contribuido también al colapso público.

«No se pueden flexibilizar las condiciones de trabajo de 45.000 funcionarios con un proyecto de seis páginas», advierte **Mauri**. Es decir, en lo que está decidiendo el Govern no hay plan de reforma. No son esas las pautas que aconseja la OCDE cuando habla de flexibilidad, entendida como un todo: la entrada, la salida y la promoción en el ámbito público. Únicamente de esta manera se recuperaran los dos principios básicos del funcionariado: el mérito -transparencia en las oposiciones- y la estabilidad que garantice la continuidad democrática.

3 eL MODELO SUECO, una expresión clásica de los años 70 para definir la socialdemocracia, se ha recuperado estos días precisamente para hablar de la crisis fiscal y los servicios públicos.

El profesor **Xavier Vives**, uno de los ocho autores del informe europeo denominado CESifo, ha recordado que si el país nórdico no adolece de los problemas de déficit público y de falta de crecimiento se debe precisamente a la revisión total de su modelo fiscal de relación estrecha entre gasto previsto e ingresos asignados, junto a una moderna concepción de los organismos de control independientes, es decir, ajenos al Gobierno de turno. Eso sí es la reforma del sector público.

<http://www.elperiodico.com/es/noticias/economia/transatlantico-piscina-1620682>